

MÄLAREN

En sjö för miljoner

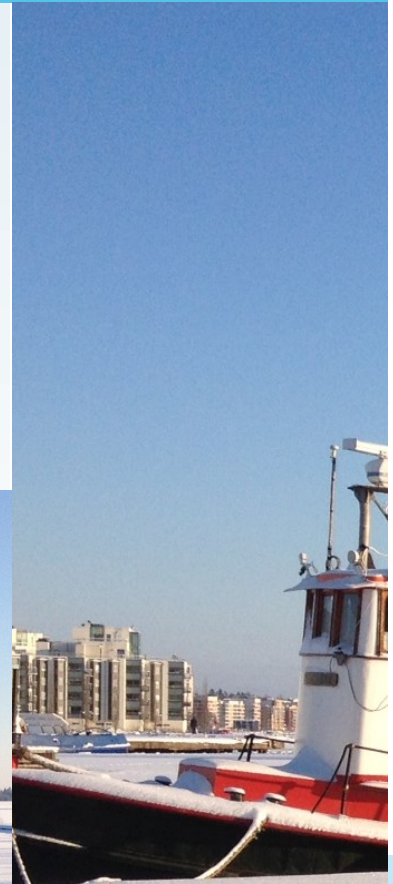
Nyhetsbrev MER 2018-1

Vårsolen lyser över Mälaren. Tankarna vandrar iväg mot den snart analkande sommaren och kommer naturligtvis automatiskt in på värdet av Mälarens vatten, för rekreation och bad, men också som vattentäkt och livsmiljö för en mängd djur och insekter. Vatten är livsviktigt för oss alla och att arbeta för en förbättrad vattenstatus i Mälaren är av stor betydelse. Mälaren - en sjö för miljoner har en nyckelroll i detta.

Katarina Tano, projektledare

Mälaren, fotograf Ingrid Hägermark

I den här utgåvan

Kunskapsdag om vatten	2
Tjänstemannagruppen	2
Verksamhet 2018	3
MER	4
Mälarens vattenvårdsförbund	5
LIFE IP Rich Waters	6

Intressant att veta

- Mer tid till samverkan och diskussioner efterfrågas
- Stort behov av kunskaps- höjande aktiviteter
- Mälaren vattentäkt för miljoner

På gång 2018

I det här nyhetsbrevet har vi försökt sammanfatta dels vad som har skett inom Mälaren - en sjö för miljoner (MER) under 2017, dels berätta vad som planeras under året.

Vi anordnade en Kunskapsdag om vatten 2017 i samband med den lämnade medlemmarna i MER synpunkter om fortsatt verksamhet. Det finns också en sammanfattning över frågeställningar och önskemål som väckts via den tjänstemannagrupp som ska ta till vara på deltagande kommuners behov.

Tillsammans har detta legat till grund för planderad verksamhet 2018 som kommer att ha två huvudfokus. Det ena är inriktat på dagvattenfrågor och det andra är vattenförvaltningen.

Fortsättning sid 2

På gång 2018 *forts.*

För båda finns stora behov av kompetenshöjande åtgärder i form av seminarier och presentationsmaterial. Mer om detta på sid 3.

2017 var litet av ett mellanår i verksamheten på grund av personalomsättning som kanske främst berodde på att projektet faktiskt lyckades ro iland med den LIFE IP Rich Waters - ansökan som gjordes 2016.

Detta har inneburit möjligheter till en mängd åtgärder inom vattenförvaltningen men också till en mängd utmaningar. En av dessa är just "Hur går vi vidare?".

Hur fortsätter vi verksamheten inom MER-projektet så att det kommer alla finansier till nytta - det är ju trots allt inte alla som ingår i LIFE IP Rich Waters.

Läs mer på sidan 6.

Kunskapsdagen om vatten i oktober 2017

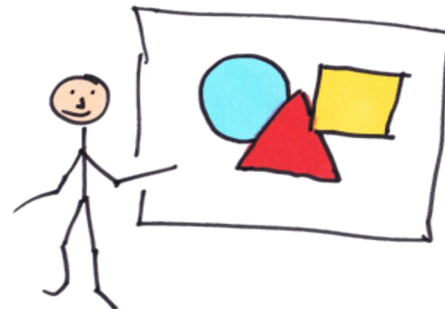
Tanken med kunskapsdagen var att skapa en **ny form** för erfarenhetsutbyten mellan kommunerna inom Mälaren - en sjö för miljoner. Istället för att arrangera längre seminariepass med föreläsare låg fokus på ett **interaktivt deltagande** med möjligheter till diskussioner i mindre grupper.

Under förmiddagen hölls korta blänkare med olika tema som man under eftermiddagen kunde fördjupa sig i under en workshop. Till stöd fanns en diskussionsledare med ett antal frågeställningar, i övrigt var det fritt att komma med frågor, tankar och idéer.

Sammantaget var dagen uppskattad men med önskemål om mer fördjupningar och

diskussionspass nästa gång. Uppföljande aktiviteter sker under 2018 på tema dagvattenåtgärder.

Totalt antal deltagare uppgick till ca 50 st och all dokumentation från dagen finns tillgänglig på www.malaren.org.

“Workshopen var mycket intressant att delta i – bra inslag.”

Möten med tjänstemannagruppen

Från och med 2015 startades den nuvarande tjänstemannagrupp inom MER-projektet med syfte att fånga upp behov och önskemål som finns hos deltagande kommuner. I tjänstemannagruppen finns representanter från både små och stora kommuner som träffas 3-4 gånger per år, varav minst en gång fysiskt. Den politiska referensgruppen som tidigare verkat fick samtidigt en annan roll och det bestämdes att *alla* politiker inom MER istället borde träffas 1-2 gånger per år för att lyfta vattenfrågorna till den politiska agendan.

Under 2017 har tjänstemannagruppen haft två möten, ett på våren och ett under hösten. Vårmötet gick igenom föreslagen verksamhetsplan för 2017, samtidigt pågick rekrytering av ny projektledare.

Ett stort tillskott till MER-projektet är att Stockholms stad gått med från och med 2017, vilket innebär tillgång till en stor kunskaps- och erfarenhetsbas samtidigt som det även ökar intäkterna avsevärt.

Höstens möte samlade ihop en mängd frågeställningar och önskemål om kommande verksamhet inom projektet och fick utgöra underlag till 2018-års verksamhetsplanering.

Tjänstemannagruppen beslutade att till nästa år utöka gruppen med fler representanter från mindre kommuner.

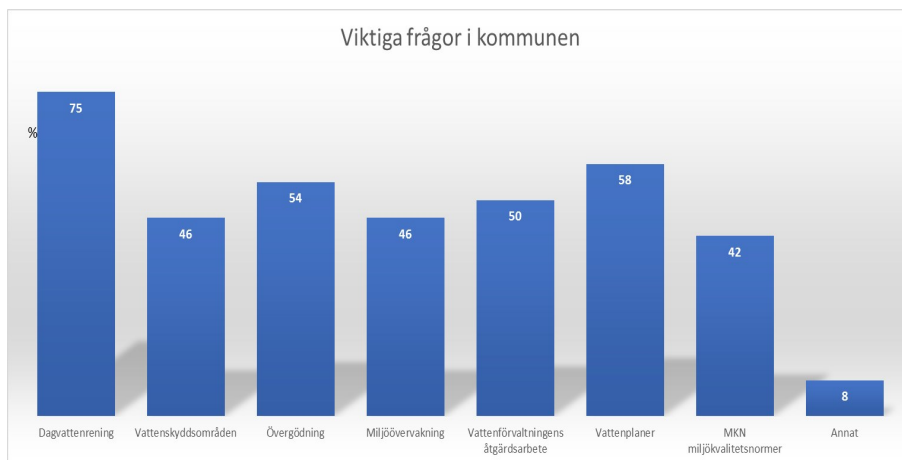
Verksamheter 2018

Vi kommer under året att ta fram ett **informationsmaterial** dels för politiker, dels för tjänstemän som beskriver kommunernas roll i **vattenförvaltningen**.

Som en fotsättning av förra årets Kunskapsdag om vatten kommer vi inom MER att **sammanställa** vilka **åtgärder** man kan genomföra för att förbättra statusen i vattenförekomster som ligger inom anslutna kommuner. Syftet med sammanställningen är att ge en lättillgänglig översikt över behoven i respektive kommun och visa var det behövs samarbete över kommungränserna.

Vi har från Mälaren -en sjö för miljoner skickat ut en enkät till samtliga kontaktpersoner inom MER i början av året. Där framkom att de **viktigaste frågorna i kommunerna just nu är dagvattenrening, vattenplaner och övergödning**. Det finns också ett behov av information hur man kan söka finansiering av olika projekt och kunskapshöjande åtgärder.

Ytterligare **kartläggning** av behoven kommer att genomföras via bland annat besök till kommunerna under året.

Eftersom det finns stort behov av kunskap gällande dagvatten kommer MER att sammanställa informationsmaterial om olika **dagvattenåtgärder** på hemsidan.

MER kommer också vara med och stötta de kommuner som vill **söka pengar** från det särskilda våtmarksanslag som Regeringen beslutat om.

Tidigare önskemål inom MER

Vi kan sammanfatta vilka önskemål som väckts inom MER under tidigare år med fyra temaområden samt övergripande för all verksamhet.

Inom dessa har funnits önskemål om allt från **seminarier** och **studiebesök till check-listor**. Men genomgående för alla delar är ett stort behov av **kunskapshöjande aktiviteter**.

Frågor om **vattenförvaltningen** återkommer och här finns behov av informationsinsatser både till politiker och till tjänstemän på kommunerna.

Hur åtgärder ska **finansieras** är en annan central fråga. Den kommunala budgeten har ofta begränsningar i hur mycket pengar som kan satsas, och möjligheterna att söka extern finansiering måste öka.

Mer samordning av projekt över kommungränserna är också viktigt.

Vi arbetar naturligtvis vidare med detta under 2018.

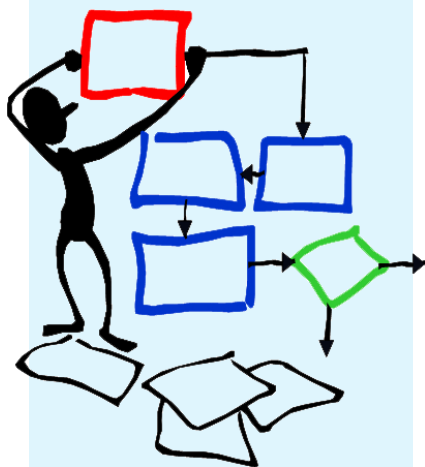
Organisation

Mälarens vattenvårdsförbunds styrelse är också styrgrupp för Mälaren - en sjö för miljoner trots att inte alla kommuner som ingår i MER-projektet ingår i vattenvårdsförbundet

I Mälarens vattenvårdsförbunds styrelse finns representanter från kommuner, myndigheter, länsstyrelser, näringsliv, landsting, vattenproducenter och ideella organisationer.

Styrelsen ska spegla olika intressen kring Mälaren så som VA-verksamhet, fiske, jordbruk och sjöfart.

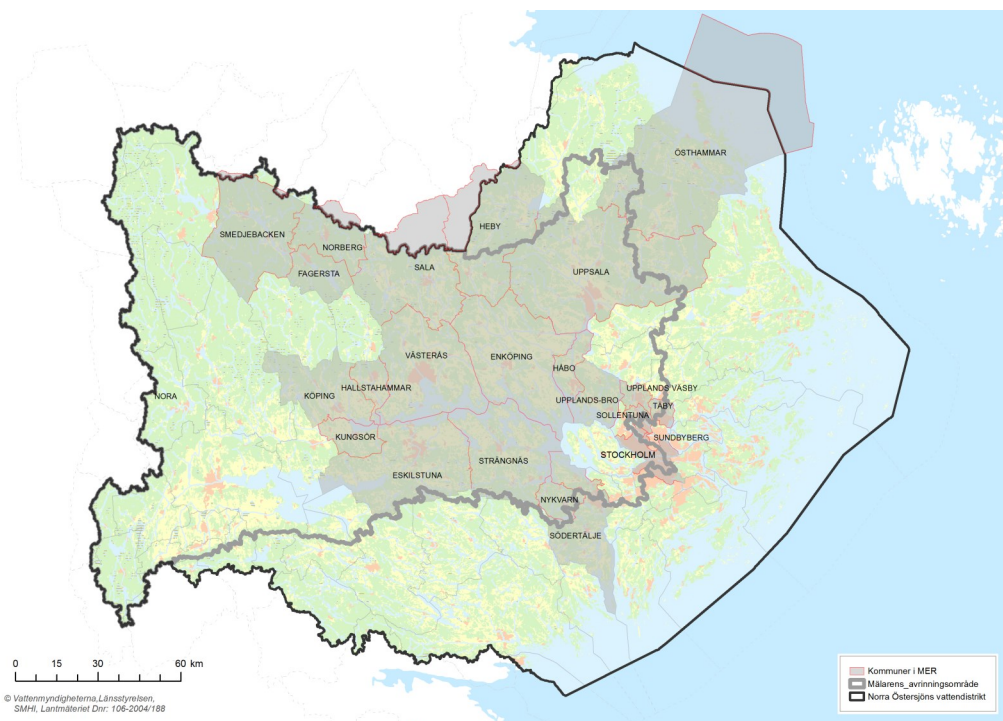
Mälaren - en sjö för miljoner riktar sig enbart till kommuner.

Medlemskap i Mälaren - en sjö för miljoner

Alla kommuner som ligger inom Mälarens avrinningsområde eller har kopplingar till Mälaren har möjlighet att delta i projektet Mälaren - en sjö för miljoner. Målsättning med projektet är att underlätta och påskynda kommunernas åtgärdsarbete för att säkra vattenresurserna i Mälaren.

Arbetar du i en kommun som inte är med i MER, kontakta Mälarens vattenvårdsförbund för mer information.

Kommuner som deltar i MER är gråskuggade.

Kommunerna som ingår i MER

Enköping	Norberg	Södertälje
Eskilstuna	Nykvarn	Täby
Fagersta	Sala	Upplands-Bro
Hallstahammar	Smedjebacken	Upplands-Väsby
Heby	Sollentuna	Uppsala
Håbo	Stockholm	Västerås
Kungsör	Strängnäs	Östhammar
Köping	Sundbyberg	

Alla kommuner som ingår i MER har utsett två vattenpolitiker och en tjänsteman som kontaktpersoner.

Miljöövervakningen i Mälaren

Från och med 2018 kommer den nationella miljöövervakningen i Mälaren att genomföras av SLU i form av ett forskningssamarbete med Mälarens vattenvårdsförbund.

Som en följd av detta kommer det att anordnas ett så kallat Mälarseminarium årligen där man presenterar aktuella resultat och forskning som gäller Mälaren.

SLU är idag datavärd för sötvattendata, och det går ladda ner analysdata för Mälaren från deras hemsida:

<http://miljodata.slu.se/mvm/>

Om man är intresserad av data äldre än 2013 finns dessa i en annan databas hos SLU:

<http://webstar.vatten.slu.se/db.html>

”Mälaren utgör vattentäkt för cirka 2 300 000 människor”.

Risikanalys

Under 2017 har en kartläggning genomförts av Mälaren med fokus på råvattenuttag och Mälaren som recipient för avloppsutsläpp.

Kartläggningen har sammanställt

- utsläpp från avloppsreningsverk, både strandnära men också till tillrinnande vattendrag,
- utsläpp från bräddpunkter på avloppsledningsnät
- vattenuttag för dricksvattenproduktion.

Syftet har varit att ta fram ett underlag för att kunna genomföra en risikanalys för Mälaren som dricksvattentäkt då Mälaren utgör vattentäkt för ca 2,3 miljoner människor.

Medlemsskap i Mälarens vattenvårdsförbund

Mälarens vattenvårdsförbund är en allmännyttig ideell förening som främjar vattenvårdande intressen i och kring Mälaren. Förbundets verksamhet omfattar bland annat miljöövervakning, informationsspridning och samverkan kring frågor som berör Mälaren. Medlem i förbundet kan vara företag, kommuner, myndigheter, organisationer och andra som nyttjar, påverkar eller utövar tillsyn av Mälaren.

Hemsidan

Mälarens vattenvårdsförbund har en hemsida där man kan hitta information om vår verksamhet.

Där finns bland annat information om den miljöövervakning som sker i Mälare och resultaten från denna.

Mälaren - en sjö för miljoner har all sin information samlad under en egen flik: En sjö för miljoner. Där kan man t.ex. hitta presentationer och filmer från tidigare anordnade seminarier.

På hemsidan finns också användbara länkar till andra vattenorganisationer.

www.malaren.org

LIFE IP Rich Waters

I slutet av 2016 beviljades den LIFE IP Rich Waters - ansökan som tagits fram inom MER i samarbete med Vattenmyndigheten. Budgeten för hela projektet uppgår till ca 300 miljoner kronor och projektet löper från 2017 till och med 30/6 - 2024. Projektet är indelat i tre faser om 2,5 år per delfas.

Mälarens vattenvårdsförbund ingår i två delprojekt som enskilda parter, C4: Projektutveckling och C18: Miljögifter.

Inom LIFE IP Rich Waters kommer bland annat ett **vattenplaneringsstöd** att tas fram och en **vattenprojektbank** att byggas upp varför dessa delar lyfts ut från MER:s verksamhet.

På LIFE IP Rich Waters hemsida kommer dessutom att läggas upp information om aktuella **finansieringsmöjligheter**.

Mer information finns på www.richwaters.se

Kontaktuppgifter

Katarina Tano

Projektledare för Mälaren - en sjö för miljoner (MER)

Telefon: 010-224 93 83

E-post: katarina.tano@lansstyrelsen.se

Mälarens vattenvårdsförbund
c/o Länsstyrelsen i Västmanlands län
721 86 Västerås

www.malaren.org

<https://twitter.com/MALARENSVVF>

Ingrid Hägermark

Sekreterare/Limnolog

Telefon: 010-224 93 72

E-post: ingrid.hagermark@lansstyrelsen.se

Mälarens vattenvårdsförbund
c/o Länsstyrelsen i Västmanlands län
721 86 Västerås

www.malaren.org

<https://twitter.com/MALARENSVVF>

